

A TENGERPART

Társadalmi, közgazdasági és tengerészeti napilap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Riva Szápáry, Adria-palota.

Telefon 224. szám.

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy órára . . . 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.

HIRDETÉSEKET

kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 30 fillér.

LEGUJABB.

— Táviratok és telefon-hírek. —

A válság.

Az ellenzék és a horvátok.

Budapest, máj. 5. Az ellenzék körében nagy meglepetést keltett Tomasics Miklós tegnapi kijelentése, hogy a horvát képviselők a felirati javaslatot nem fogadják el. Az ellenzék ugyanis arra számított, hogy a javaslathoz a horvátok is hozzájárulnak. A függetlenségi pártkör abban állapodott meg, hogy a párt egyik tagja válaszolni fog Tomasicsnak. Valószínűleg Apponyi Albert grófot fogják erre fölkérni.

A verbói mandátum.

Budapest, máj. 5. A Kuria Rudnyánszky György szabadelpvüparti képviselő verbói mandátuma ellen elrendelte a bizonyító eljárást.

A képviselőház ülése.

Budapest, máj. 5. A képviselőház ma délelőtt tíz órakor Justh Gyula elnöklete alatt ülést tartott. A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után folytatták a felirati javaslat tárgyalását.

Issekutz Győző beszédében Tomasics tegnapi nyilatkozatával foglalkozik és a törvény alapján kimutatja, hogy a horvátok nem követhetnek horvát vezényszót; legfőképpen a méltányosságra hivatko-

hatnak. A közös hadseregnek van magyar kiegészítő része, de horvát hadseregről a törvény nem tesz említést.

Zichy Aladár gróf a felirati javaslat mellett beszél. Méltányosnak és mérsékeltnek mondja a javaslatot, amelyet minden párt elfogadhat.

Ekkor általános figyelem közt Tisza István gróf miniszterelnök áll fel szólásra. Ajánlja, hogy a feliratnál a régi, hagyományos czímet használják. Konstatálja, hogy a felirat nem szünteti meg a koalíció programja dolgában keletkezett általános bizonytalanságot. Ami Kossuth Ferencznek azt az állítását illeti, hogy pusztuljon a régi rendszer, ezt nem érti. Ő nem kezdett új rendszert, valaminthogy minden korrupciónak ellensége volt. Áttér ezután az Ausztriával való gazdasági viszonyra és azt mondja, hogy ennél a kérdésnél nem szabad politikai szempontból bírálatot mondani, hanem tekintetbe kell venni a monarchia nagyhatalmi állását és szövetségstársunkkal való minden közös érdeket. Ha ipart akarunk teremteni, előbb alapítsunk jó mezőgazdaságot és fogyasztóközönséget és arra kell törekednünk, hogy a mezőgazdasági termények olyan piacra jussanak, hol teljes védelemben részesülnek.

Miközben Tisza István gróf a vámkérdésről tovább beszél, a baloldalon nagy zaj és lárma kerekedik.

Rátkay László azt kiáltja a miniszterelnök felé:

— Pusztuljon el már onnan, arról a helyről!

Pozsgay Miklós azt kiáltja:

— Mégis szemtelenség, hogy még mindig ott van!

Oriási zaj támad. A jobboldalon felugrálnek és »Rendre! Rendre!» kiáltások hallatszanak.

Végre is az elnök felfüggeszti az ülést.

A szünet után Justh Gyula elnök felszólítja a képviselőket, hogy hallgassák meg a miniszterelnököt. „Ha felszólításomnak — ugymond — nem lesz hatása épp azoknál, akiknek bizalmából itt ülök, akkor levonom a konzekvenciát.”

Tisza István gróf miniszterelnök beszédét folytatva kijelenti, hogy a kibontakozást nem akadályozza. Vegyék át a kormányzatot azok, akiket illet.

Mihali Tódor román nemzetiségi képviselő a nemzetiségi kérdésről szólva, ellenzi az erőszakos magyarosítást. Majd a nemzetiségi képviselők nevében külön felirati javaslatot nyújt be.

Ezután a tárgyalás folytatását holnapra halasztották s ezzel az ülés véget ért.

Az orosz forrongás.

Lásadás mindenfelé.

Varsó, máj. 5. A városi lakosság még mindig teljes forrongásban van. Az összes bankok, üzletek, hatósági és ma-

„A TENGERPART” TÁRCZÁJA.

Mme de Ninon.

Irta: Rosny J. H.

Egy asszony halt meg a napokban, Párishoz közel, valami kis városkában, ahová élete végére elvonult Erről az asszonyról akárok önöknek mesélni. A neve: Mme de Ninon — csak álnév volt, amely mögé Franciaország egyik legjobb hangzású nevét rejtette. Husz-harmincz évvel ezelőtt azonban bizonyos körökben annyira ismerték ezt az álnevet, hogy az valósággal fogalmat jelentett. Hogy minő fogalmat? — ez éppen az, amiről mesélni kívánok.

Abban az időben — anno 186 . . . — valamelyik téli estén a Tuillériák környékén egy frissen épült palotában érdekes társaság verődött össze. Gróf L . . . diplomata és a porosz követség egyik magasrangú megbízottja, akit röviden Rudolphe urnak nevezek, találkoztott intim estebédnél egymással. A találkozást egyszerűen ebédnek nevezték s hogy ez hihetőnek is tessék, néhány társaságbeli ur és mintegy három-négy hölgy egészítette ki az asztal körül a csoportot. A háziasszonyi tisztet mme de Ninon vállalta magára.

A pompás lakoma kedélyesen telt el; kitűnő borok fokozták a hangulatot, amelyet ki-

válóan derültté tett a háziasszony finom, szelletes ötletessége.

Körülbelül éjfél tájban a dohányzóban egy leleményes szerkezetű asztal átalakult roulette-asztallá. A bankadást gróf L . . . vállalta magára, 10,000 frankot téve maga elé. A játék kitűnő ürügy volt arra, hogy a be nem avatott vendég figyelmét elterelje attól, ami tulajdonképpen a palotában történik. Mialatt a játékosok a piros-fekete számokkal izgatták a kedélyüket, egy távolabbi kis szalonban hallgatagon ült együtt Rudolphe ur és még valaki . . . és kényelmesen rajzoltak, jegyzettek, alkudoztak egymással — III. Napoleon császár megbuktatásának módja fölött. Mire a roulette-játékosok hajnal felé oszladozni kezdtek hazafelé, az összeesküvők már teljesen elkészültek a munkájukkal és régen otthon voltak.

Igy kezdődött az a titkos harc, amelyet madame de Ninon indított a császárság megbuktatására. Nagy nehézségekkel kellett megküzdeni, mert a korrupció e korszakában a tőzsérek, bankárok és más pénzforgások szoros érdekekkel ragaszkodtak ehhez a császársághoz, amelyben szabad volt a lopás. A szépséges szőke asszony azonban a pénz leghatalmasabb ellenfejét toborozta a zászlaja alá — a nőket.

Abban az éjjeli világban, ahol a szerelem illatszeres, csipkés, drágaköves papnői élik rövid, de annál hangosabb életüket, finom pókháló szövődött, madame de Ninon tervei szerint.

A szép demimondainek egytől-egyig a szövetségbe léptek, még pedig minő hallgatagon! . . . csodálatos módon őrizve meg a titkot. Hogy mire esküdtek össze a dámák? — a diplomácia szolgálatára; annak a diplomáciának a szolgálatára, amely a császári trón alá bombát készült helyezni.

Már korhadozott Napolen hatalma. A kéjencz császárt kalandor természete könnyű prédává tette a szerelem ürügye alatt köréje huzódó nők számára. Hízogó udvaroncjai egymásután rendezték az orgiákat a mulattatására s mialatt a császár pezsgős hangulat alatt élcelődött, nem volt nehéz a társalgást a politikára terelni s ilyenkor csak egy szerelmes kérdéstől függött, hogy féltett udvari titkok kipattanjanak.

Ezek a titkok mme de Ninon közvetítésével aztán eljutottak ahhoz, akinek ez az asszony volt az ügynöke itt Párisban s aki ilyen módon készülődött a nagy háborúra, mielőtt még valaki háborúról álmodott volna.

Ez a valaki — Bismarck volt.

Tömerdek részlet maradt fenn ennek a rendkívüli embernek az életéből; de ez a részlet kevesek előtt ismeretes. Följegyzem most, hogy feledésbe ne menjen s jó alkalomnak vélem erre mme de Ninon halálát.

Sirja előtt ismerje meg az utókor egyik legszemlelmesebb és legveszedelmesebb hazaárulónk történetét.

gánhivatalok zárva vannak. A villamos városi vasutak üzeme szünetel s a tömeg a bérkocsik közlekedését is megakadályozza. A Volában kiütött forradalom elnyomására innen egy kozák-csapatot küldtek ki. A prudnói temetőt, hol a hétfői vérengzés áldozatait eltemette a rendőrség, egész napon át óriási néparadat keresi föl. Szivszaggató jelenetek játszódnak le az áldozatok sírjai fölött, hol asszonyok és gyermekek sírnak naphosszat. Kozák-csapatok tartják megszállva az összes utcákat.

Varsó, máj. 5. Volában egyre tart a zavargás. A sztrájkolók itt is bezárták az összes üzleteket s megszüntették úgy a villamos-, mint a bérkocsi-közlekedést. A kozákok támadásaira a nép revolvtörővésekkel felelt s mindkét részen számos sebesülés történt.

Szent-Pétervár, máj. 5. Szimferopolban lázadás tört ki. A nép számos üzletet kirabolt. Mariupolban és Melitopolban is kitört a forradalom. Nisnij-Novgorodban a forradalmárokat két ezred gyalogság támadta meg. Egy embert agyonlőttek s igen sokan megsebesültek.

Szent-Pétervár, máj. 5. A szocialisták központi vezetősége újabb proklamációt intézett a néphez, melyben kintartásra buzdítja őket s május elsejére (a mi naptárunk szerint 14-ikére) különböző helyekre hívja, hogy ott a további szervezkedést végrehajtsák. A rendőrség, minden eshetőségre készen, fegyveres rezisztenciában marad.

A háboru.

A mandsuriai harcstérről.

Szent-Pétervár, máj. 5. Linevics táviratilag jelenti a csárnak: *Gelesnov* tábornok rendeletére egy kozákcsapatot felderítő kémszemlére küldtek ki. Eközben a csapat a japánok egy draganyos csapatával találkozott és megütközött vele. A mieink egy japán tisztet megöltek és 11 dragonyost foglyul ejtettek.

Tengeri ütközet előtt.

London, máj. 5. Az amerikai és német haditudósítók Sanghaiban kibérelték a *Fusan* gőzöst, azzal a kijelentéssel, hogy e hajóról akarják az első tengeri ütközetet megtekinteni. A *Fusan* francia lobogót fog viselni; de itt általán azt hiszik, hogy titkon az oroszoknak fog szolgálatokat tenni s célja nem más, mint *Togo* hollétének kikutatása.

Hongkong, máj. 5. A *Telena* angol vitorláshajó Honghói mellett, 50 mérföldnyire Kam-Rhantól, az orosz balti flottával találkozott.

Singapore, máj. 5. A *Selangor* gőzös tegnap reggel 9 órakor Kuczra látótávolában, a malakkai hajóvonalon, 9 orosz hadihajóval találkozott, melyek *Nebogatov* hajórajához tartoznak.

Hongkong, máj. 5. A *Woodford* angol gőzös kapitánya jelenti, hogy a Saigon folyó torkolatánál egy orosz önkéntes-flottabeli czirkálóhajót s két német szénszállító gőzöst látott. Saigon partjairól ezer tonnányi szenet készülnék szállítani az orosz flotta részére.

Köd és vihar.

London, máj. 5. A *Daily Telegraph*-nak jelentik Tokióból, hogy úgy a kínai, mint a japán tengereken áthatlan köd ereszkedett le. Japánban hiteles tudomással bírnak arról, hogy a balti orosz flotta május 2-án Port Dayatban volt, a honghói öböltől északra.

Amoi, máj. 5. Az összes kínai tengereken vészes taifun-orkánok törtek ki. Valószínű, hogy az orosz balti flotta is belekerült a vízforgatagba s hirlik, hogy a vihar a flotta néhány kisebb hajóját messze elsodorta a főflottától.

A szász király látogatása.

Bécs, máj. 5. Frigyes Ágost szász király tiszteletére tegnap este a Hofburgban ünnepies hangverseny volt, amelyen négyszáznál többen vettek részt. A szász király *Mária Jozefa* főhercegnasszonyt, a mi királyunk *Blanka* főhercegnasszonyt vezette a terembe. Ottó főherceg nem volt jelen és hir szerint nem szabad megjelenie semmiféle udvari ünnepségen. Ez az egyetlen jele még a haragnak ellene az udvarnál. A szász király tegnap este *Ferencz Ferdinánd* főherceg képviselőiben Neubergerbe utazott vadászatra. Királyunk kikísérte vendégét a pályaudvarra, ahol igen szívélyesen bucsuzott el tőle.

Magyar fu öngyilkossága Münchenben.

München, máj. 5. A képzőművészeti akadémia egyik termében egy *Tihamér Géza* nevű budapesti akadémiai növendék agyonlőtte magát.

Gyilkosság és öngyilkosság.

Budapest, máj. 5. Horvát Ferencz pinczér agyonlőtte előbb *Czigány* János kávéháztulajdonost és azután önmagát. A két ember régi haragosa volt egymásnak.

KÜLÖNFÉLE.

— **Személyi hírek.** *Matuschka* Lajos vezérőrnagy, a 71. gyalogdandár parancsnoka, tegnap este a déli vasut gyorsvonatával Fiuméba érkezett. — *Kosatzky* János vezérőrnagy, az I. hegyi-dandár parancsnoka, ma délelőtt a *Gödöllő* gőzhajóval elutazott innen új állomáshelyére.

— **Felolvasás.** A *Filharmoniai Társaság* termében a jövő hétfőn, május 8-án *Anton-Traversi* János olasz vigjátékiró felolvasást fog tartani e czímen: *Egy dráma-író vallomása*.

— **Munkás-egyesületek gyűlései.** Az *ácsiparosok egyesülete* vasárnap délelőtt kilencz órakor, saját körhelyiségében, rendkívüli közgyűlést tart. — Az *asztalosmunkások egyesülete* vasárnap délután harmadfél órakor a Milcénich-teremben tart gyűlést, melynek tárgyai: Jelentések; egy igazgató választása; felügyelő bizottság választása; esetleges indítványok.

— **Himlőoltás.** A kötelező himlőoltás a város területén május 13-án veszi kezdetét s tart július 11-ikéig. Az alközségekben május 14-től június 25-ig tart a himlőoltás. A városban a szombati napot, az alközségekben a vasárnapot tüzték ki az oltás idejéül és pedig a városban, Cosalán és Drenován mindenkor délután 4—6 óráig, Plasse alközségben pedig reggel 8—10 óra közt. Az oltás helyei: a város I., II. és III. kerületére nézve az Alsó-

Klotild utcai leányiskola, a IV., V. és VI. kerületekre nézve a Via del Collegio-beli fiúiskola. Az oltás kizárólag tehén-himlővel fog eszközöltetni.

— **Esti sétahangverseny az Adamich-téren.** A nyári esti sétahangversenyt ma este fél kilencz és fél tíz óra közt tartja meg az Adamich-téren a városi zenekar. A műsor öt számból áll: Ascolese, Weber, Franchetti, Verdi és Gatti műveiből. A városi zenekar nyáron át minden péntek este és vasárnap (ünnepnap) délben játszik az Adamich-téren. — A katonai zenekar minden kedd este zenés takarodót játszik az utczákon, minden csütörtök este nyolcz és tíz óra közt pedig az Adamich-téren hangversenyez.

— **Labdarugó mérkőzés** lesz e hó 7-én, vasárnap délután négy és fél órakor a Kvassay-telepen a *Fiumei Athletikai Klub* és a *Pannonia* kivándorlóhajó tisztikarának football-csapata közt.

— **A magyar söripar sikere külföldön.** Érdekes és örvendetes hirt közölnek velünk Nápolyból. Az ottani nemzetközi mintakiállításán, amelyen világhírű sörözők vettek részt termékeikkel, magyar gyártmányu sör nyerte el az első díjat. A Kőbányai polgári söröző részvénytársaságé — amely tudvalevőleg Fiumében is nagy raktárt tart saját kezelésében — a dicsőség, hogy a magyar söriparnak juttatta a nápolyi »Gran Premio«-t, melylyel ismét fényes elismerést szerzett hazai söriparunknak.

— **A fiumei nyomdászok** vasárnap délelőtt 11 órakor értekezletet tartanak az ipartestület helyiségében, megállapítandó azt az ünnepies programot, melylyel pünkösdkor Fiuméba kiránduló trieszti szaktársaikat fogadják.

— **Tengeri kirándulás Czirkveniczába.** A Magyar-horvát tengeri gőzhajózási részvénytársaság e hó 7-én rendkívüli kirándulást rendez *Liburnia* nevű kényelmes és gyors gőzösével Czirkveniczába. Indulás Fiuméből délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor és Czirkveniczából visszajövet este 7 órakor. Menetár oda és vissza 1 korona személyenként. A gőzös úgy jövet, mint menet, a *Therapia*-szálló mólóján is ki fog kötni.

— **A pólai kirándulás elmarad.** A Magyar-horvát tengerhajózási társaság közhírré teszi, hogy vasárnap, e hó 7-én a szokásos pólai kirándulás elmarad.

— **Népesedési kimutatás.** A lefolyt április hó folyamán Fiumében 107 gyermek született s 99 ember halt meg. Házasság 10 kötött. Az év első napjától április 30-áig 455 gyermek született, 498 halálozás történt és 77 házasságot kötöttek.

— **Megőrült kivándorló.** *Lencsés* András hazánkfi, aki januárban érkezett Amerikába, nemrég hirtelen megőrült Marshalseben. Haza fogják szállítani.

— **Tengeri kirándulás Zengg és Arbe felé.** Hétfőn, e hó 8-án a *Táttra* nevű kényelmes és gyors szalongőzös Fiuméből és Abbáziából rendkívüli kirándulást rendez Zengg és Arbe felé, indulással Fiuméből reggel 7 órakor, Lovranából 8 óra 15 perczkor és Abbáziából 8 óra 45 perczkor. Odamenet a Maltempo-szoroson, visszajövet a vegliai szoroson halad át a hajó. Menetár oda és vissza 10 korona személyenként. A fiumei kirándulók, kik nem óhajtanak innen reggel 7 órakor elindulni, az Abbáziába 8 órakor induló gőzöst is igénybe vehetik, hol a *Táttra* gőzöst elérhetik.

— **Magyarok özönlése Amerikába.** A New-Yorkban megjelenő *Bevándorló* című folyóirat most érkezett számában olvassuk a következőket: Fáj a lelkünknek, hogy egyre több nonfitársunk jön az újvilágba. Alig jön a new-yorki kikötőbe hajó, mely ne hozná csoportokban a kivándorlókat Magyarországból. Az elmúlt hét magyarországi bevándorlása még az előző hetit is túlhaladta. *Hatezer-száznyolczvanheten* jöttek a lefolyt héten Ma-

gyarországból, hogy megkeressék itt azt a kenyeret, amelyet a szülőháza nekik nyújtani nem birt. A lefolyt hét bevándoroltjai között van 1051 magyar, 2445 tót, 1738 sváb, 897 horvát és 56 oláh. A jövevények a következők: New-York államban maradt 109 magyar, 204 tót, 147 sváb, 93 horvát és 6 oláh. Pennsylvaniába ment 156 magyar, 435 tót, 259 sváb, 106 horvát és 3 oláh. Ohio államba ment 248 magyar, 423 tót, 293 sváb, 120 horvát és 43 oláh. New-Jerseybe ment 177 magyar, 538 tót, 226 sváb, 141 horvát és 4 oláh. Connecticut államba ment 38 magyar, 90 tót, 85 sváb és 18 horvát. West-Virginiába ment 47 magyar, 228 tót, 155 sváb és 66 horvát. Illinoisba ment 83 magyar, 199 tót, 122 sváb és 71 horvát. Missouriba ment 75 magyar, 133 tót, 208 sváb és 41 horvát. Michiganbe ment 18 magyar, 65 tót, 89 sváb és 5 horvát. Delawareba ment 45 magyar, 88 tót, 41 sváb és 4 horvát. Montanába ment 18 tót, 67 sváb és 132 horvát. Wisconsinba ment 4 magyar, 24 tót, 46 sváb és 28 horvát. Kaliforniába ment egy magyar és 72 horvát.

SZINHÁZ.

Bob herceg.

Martos Ferencz, Bakonyi Károly és Huszka Jenő népszerű operettjét, a *Bob herceg*-et tegnap ismét viszontláttuk a Fenice deszkáin. Az előadás egy-két szerepváltozás kivételével teljesen a múlt évi és két év előtti *Bob herceg* volt. *Rontay* Boriska vitte most is a főszerepet a darabban és miután egyéniségének és temperamentumának ez a szerep igen jól felel meg, játéka is ennek megfelelő jó volt. A közönség kedvteléssel nézte végig — ki tudja hányadszor — *Bob herceg* pajzánosságait és újból meghallgatta a fülének rég megszokott melódiákat. Ha hanggal nem is bírja *Rontay* Boriska a szerepeit, de táncolni mindenestre ügyesen tud és ebbeli ügyességét kecses lábformáival együtt tegnap is elég alkalma volt kimutatni. Pomponius szerepében az idén láttuk először *Nyárayt*. Kis indiszpozíciójától eltekintve, játéka teljesen kifogástalan volt és a harmadik felvonás románcza után, melyet tavaly nem volt alkalmunk hallani, a közönség nyílt színen meg is tapsolt. Méltóságos királyné volt *Veszprémyné*, míg *Faludy* eleven fürgeséggel és sok humorral játszotta el *Plumpudding* borbély szerepét. A kisebb szereplők közül *Várnay*, *Gonda* és *Baranyai* is jól állottak meg helyüket.

Ma este *Augier* Emil öt felvonásos színműve, a *Fourchambault-család* kerül színpadra. Holnap, szombaton és holnapután, vasárnap este *A hajduk hadnagya*-t adják. Vasárnap délutánra *Petőji Sándor élete és halála* van előadásra kitűzve.

M. J.

Jövő heti műsor.

Hétfő: *A dolovai nábob leánya*.
Kedd: *Angot asszony leánya*.
Szerda: *A drótostót*.
Csütörtök: *A kornevilli harangok*.
Pentek: *Ocskay brigadéros*.
Szombat: *Aranyvirág*.
Vasárnap: *Aranyvirág*.

KÖZGAZDASÁG.

+ **A kereskedői záróra szabályozása.** Az ipartörvény revíziója kapcsán immár napirendre került az üzleti záróra szabályozásának kérdése is. A kereskedelemügyi minisztérium éppen ezért ebben a kérdésben is nagy alaposággal gyűjti az anyagot és az érdekelt kereske-

delmi testületekhez, egyesületekhez kérést intézett ez ügyben, véleményezést kérve az iránt, hogy miként lehetne az összes üzleti szakmák érdekeinek kellő figyelembevételével ezt a kérdést legjobban rendezni? Kétségtelen, hogy a felterjesztendő vélemények mindegyike hangsúlyozni fogja annak szükségét, hogy az üzleti idő valamely szabályozást nyerjen. De kétségtelen az is, hogy ez a szabályozás mindenképpen csak arra szorítkozhatik, hogy a kereskedelmi alkalmazottak munkaideje tulságos hosszúra ne nyújtassék. Lehetetlen állapot az, mely egyes szakmákban a tulhajtott verseny tolytán uralkodik s kötvé tartja a késő éjjeli órákig is a napi munkában már amugy is elcsigázott alkalmazottakat. Ha ez az állapot rendszerré válik, akkor igazán egészségtelen állapotokról beszélhetünk, mert az emberi munka kihasználásának is van határa és éppen az üzleti életben kimerült erőknél is nagy szükségük van a pihenőre, újabb erőgyűjtésre. Értjük azt, ha rendkívüli körülmények, mint a mérleg elkészítése, egyes évadokon a feltorlódott munkahalmaz elintézése, rendkívüli munkát igényel, mit a rendes üzleti órákon kívül, a forgalom csillapultával lehet csak elintézni. De amilyen rendkívüli az ilyen munkák természete, alkalma, éppen olyan rendkívüli kell is hogy maradjon ez a munka és ne váljék rendszerré, mert különben abnormális helyzetet teremt. Az ilyen munkáért külön díjazás jár, ha esetről-esetre az ilyen munka elkerülhetetlen. És ezzel már jeleztük is álláspontunkat. Vagyis közelebbről megjelölve: az a véleményünk, hogy a záróra nem szorul törvényes, kötelező meghatározásra, hanem a munkaidő. Szükséges, hogy törvényes rendelkezés legyen az iránt, mennyi a maximális munkaidő a kereskedelmi foglalkozásban? Mert egyöntetű zárórát el sem képzelhetünk a mi hazai, speciális viszonyaink mellett, hol gazdasági viszonyaink, sokszor parancsoló helyi körülmények, ugyszólván minden vidékre nézve más-más üzleti zárórát igényelnek. Egységes rendezésről itt szó sem lehet, ami a zárórát illeti és éppen azért ennek a nagyfontosságú kérdésnek a tárgyalásánál, az adandó véleményezések megalakításánál lehetőleg azt kellene kifejezésre juttatni az összes érdekelteknek, hogy hivatásuk igazán humanitárius célzatához, a munkaidő szabályoztassék egységesen az egész üzleti életben. Ne szólhasson senki sem tulzott kihasználásáról az alkalmazott erőknél és vételessen figyelembe a munkaidő maximumának a megállapításánál mindazok a jogos kívánságok, melyek gazdasági és humanitárius szempontból egyaránt figyelmet érdemelnek.

+ **Horvát-szlavon parcellázó és telepítő bank részvénytársaság (Zágráb)** cég alatt Zágrábban új pénzintézet alakult 1 millió korona alaptőkével (2500 darab 400 koronás részvény). A részvénytőke 52 és fél százalékát pedig a *Magyar jelzálogbank*, 7 és fél százalékát pedig a *Magyar jelzálogbank*, a *Magyar általános takarékpénztár*, a bécsi *Unionbank* és a *Trieszti általános biztosító társaság* jegyezte. Az igazgatóság tagjaivá megválasztottak: *Tomasics* Miklós (elnök), *Kolmár* Ödön (alelnök), *Klofutár* F. Albert (vezérigazgató), *Beck* Gyula dr., *Beck* Marczel dr., *Crnojević* Albert dr., *Kalchberg* Viktor lovag.

Kresics Vladimir, *Mayer* Miksa és *Zagorács* István. A felügyelő-bizottság tagjai: *Weisz* Mián (elnök), *Eber* Antal dr., *Opermann* Károly és *Rosnay* Z. Az igazgatóság titkárrá *Sorljuga* Sztankó drt, főkönyvelővé *Bosnyak* Kamillót nevezte ki.

+ **Fiume déligyümölcs-kereskedése.** Magyarország szükségletét szarított déligyümölcsben eddig majdnem kizárólag a triestri piacon fejezte. Hogy ezt a meglehetősen kiterjedt import-kereskedelmet Fiume felé tereljék, a *Fiumei Kereskedelmi Bank* érintkezésbe lépett a déligyümölcs-kereskedőkkel és mindenféle kedvezményeket engedélyez részükre, hogy Fiumében a szarított déligyümölcs részére állandó piacot teremtsen.

Idegenforgalom Fiumében.

Ma érkezett idegenek:

Deák szálloda. Sámson M. dr. és neje Élesd. — Venetianer J. dr. és neje Miskolcz. — Elger József Bécs. — Pásztor Jenő és neje Budapest. — Schnell H. Frankfurt. — Ribitsch Simon Grác. — Berkovitz Adolf dr., Pecz Vilmos és neje, Günther F., Milch Géza és neje, Raschka János Budapest. — Gasponi A. Bécs. — Kleinbergerné Varasd.

De la Ville szálloda. Fuchsmann Károly Ustron. — Zearo Simon Udine. — Grad Vilmos, Fogel Adolf, Haas Adolf Budapest. — Klugmann A. Tarnov. — Szendy Kálmán Miskolcz. — Langsfelder Miksa dr. Windobona. — Rupp Adolf, Oku János, Haber Emil Stiria. — Miskovszky Lipót Bécs. — Herkely Béla Rózsahegy. — Deisinger J. Fiume.

Hungaria szálloda. Koppert Henrik, Tóth Albert Budapest. — Czeiler Rudolf, Würzl Hermína, Than Lipót Bécs. — Brakar W. Berlin. — Prilz Emil Otocsacz. — Écsy Pál Pettend. — Hoffmann Róza Vinkovce. — Klein Samu Miskolcz. — Nepil A., Nemeček Ferencz Prága.

Quarnero szálloda. Sikaschek Ferdinánd Bécs. — Gasparics Ferencz és neje Lika. — Pauer G. és neje Bécs. — Crespis L. Zára. — Schwarz M. Guttingen. — Legat A. Klagenfurt. — Freund N. Bécs. — Szabó Pál Fiume.

A szerkesztőség és kiadóhivatal telefon-száma: 224.

Kikötőnk forgalma.

Erkezett:

Május 5-én.

Medea T., osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 119, kapitány Mardesich, Metkovicből.
Solunto, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 1184, kapitány Messina, Palermóból.
Kolosvár, magyar lobogó alatt, tonnatartalma 1210, kapitány Persich, Rouenből.
Sipan, osztrák lobogó alatt, tonnatartalma 159, kapitány Heller, Cattaróból.
Augusto, olasz lobogó alatt, tonnatartalma 148, kapitány Oranóból.

Indult:

Május 4-én.

Svanby, angol lobogó alatt, tonnatartalma 2352, kapitány Campbell, Seriphosba.

Adria

magyar királyi tengerhajózási részvénytársaság tengeri forgalma.

Erkezett:

Baross május 4-én Anconába Swanseából.
Lederer Sándor május 5-én Marseilleba Valenciából.

Indult:

Szent László május 4-én Nizzából Genuába.
Tisza május 4-én Messinából Nápolyba.
Balaton május 3-án Palermóból Rouenba.
Rákóczi május 5-én Fiuméből Marseilleba.
Zichy május 5-én Fiuméből Londonba.
Buda II. május 4-én átment Gibraltáron Rouen felé.
Kálmán király május 4-én átment Gibraltáron Malta felé.

Főszerkesztő:

Szemerjai Kovács Zoltán.

Felelős szerkesztő:

Murai Jenő.

Kiadótulajdonos:

„Unio” könyvnyomdai műintézet.

Nemzetközi Varleté
HOTEL SUSAK

Ma és mindennap
Szeczessziós Orfeum
magasabb színvonalu családi műsorral.

Bella Ferrari, szubret.

Schmidt Betti, tiroli énekesnő.

Steinau Antal, kitűnő kómikus és mimikus.

Blumau Károly, kacagató ének kómikus.

Ferrari olasz buffo.

M. Carlé, zseglőr és equilibrista.

Mannsfeld Károly, a kitűnő szalonhumorista.

Miss Annie Mirtley

Newyork kedvence.

Hofer Márton

a népszerű bécsi kómikus.

Mr. Marios

hasbeszélő.

Castelli Pierina, olasz kosztüm-szubret.

Bellmont Poldi, a bécsi Colosseum legjobb házi szubretje.

Mannwirth Károly, parodista.

Számos látogatást kérnek

A. Muley vendéglős. **Blumau és Steinau** igazgató.

Két szoba

külön bejárattal villamos világítás-
sal s esetleges fürdőszoba haszná-
lattal június 1-ére kerestetik. Cím
a kiadóhivatalban.

A székelyföldi ásványvizek páratlanja.

„**Répáti**“ a legjelesebb égvényes gyógysa-
vanyuviz, mely kiválóan szerencsés
vegyi összetétel, rendkívül dus, fő-
leg kötött szensav tartalma és kellemes íze folytán
ritkítja a pártját a kontinensen.

Elsőrangú gyógyital emésztési és vizeleti nehézsé-
geknel, vese és gyomorbél
bajokban, gyuladós hólyag és köszvényes bántal-
mak és a belsőszervezet minden betegsége ellen.

A „**Répáti ásványvizet**“ minden czél-
tudatos, elfogulatlan ivónak rendes használatra lelki-
ismerettel ajánlhatjuk.

A „Répáti-viz“ főraktára

Fiumében

Braun Bernát és Társa czégnél, Via Stefano 1.
Telefon 518.

KICSINYBEN KAPHATÓ:

Angelini G. Fiumara, Consorzio Cooperativo di Consumo,
Via Andrassy. — **Gregori Carlo** Piazza delle Erbe.

Flumei első magyar rizshántoló- és rizs
keményítőgyár részv.-társaság
FIUME.

VÉDJEGY.

Különlegesség
fénykeményítő
táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

Nyomatott az „Unio“ könyvnyomdában Fiume, (Adria-palota, Riva Szápáry)

Óriási szerencse Töröknel!

Felülmulhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez.
Rövid idő alatt **19 millió** koronánál több nye-
reményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; egyedül az **utóbbi 6 hónapban** a **2 leg-
nagyobb nyereményt**, és pedig:

a **602,000** koronás nagy jutalmat a 98924 sz. sorsjegyre,

a **400,000** koronás legnagyobb főnyereményt a 83451. sz. sorsjegyre,

továbbá **1000.000, 800.000, 70.000, 600.000, 25.000, 20.0000,** több **15.000,
10.000** koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legesélydusabb
osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 16. **110.000** sorsjegyre **55.000** pénz-
magyar osztálysorsjátékban ismét **55.000** nyere-
mény jut és összesen

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1,000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**,
1 à **200.000**, 2 à **100.000**, 1 à **90.000**, 2 à
80.000, 1 à **70.000**, 2 à **60.000**, 1 à **50.000**,
1 à **40.000**, 5 à **30.000**, 3 à **25.000**, 8 à **20.000**,
8 à **15.000**, 36 à **10.000** korona és még sok egyéb;
összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000**
korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

$\frac{1}{2}$ „ „ „ 3.— „ „ 6.—; $\frac{1}{1}$ „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az **összeg előzetes beküldése**
ellenében küldjük,

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsje-
gyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

➔ f. évi május hó 7-ig ➔

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfognak.

TÖRÖK A. és TSA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4/a.

II. fiók: Múzeum-körut 11/a. III. fiók: Erzsébet-körut 54/a.